

⁴Imádkoztam Istenemhez, az ÚRhoz, és vallást téve ezt mondtam: Ó, URam, nagy és félelmes Isten, aki megtartod a szövetséget és a hűséget azok iránt, akik szeretnek és megtartják parancsolataidat!
⁵Vétkezünk, és bűnbe estünk, megszegyük törvényedet, és lázadók voltunk, eltértünk parancsolataidtól és törvényeidtől. ⁶Nem hallgattunk szolgálóidra, a prófétákra, akik a te nevedben szóltak királyainkhoz, vezéreinkhez, elődeinkhez és az ország egész népéhez. ⁷Neked, URam, igazad van, nekünk pedig szégyenkezniünk kell még ma is; nekünk, Júda férfainak, Jeruzsálem lakóinak és az egész Izráelnek közelben és távolban, mindazokban az országokban, amelyekbe szétszórtad őket hűtlenségük miatt; mert hűtlenek voltak hozzád. ⁸Szégyenkezniünk kell, URam, nekünk, királyainknak, vezéreinknek és elődeinknek, mert vétkezünk ellened. ⁹A mi Urunk, Istenünk irgalmas és megbocsát. De mi ellene lázadtunk, ¹⁰és nem hallgattunk Istenünknek, az ÚRnak a szavára. Nem az ő törvényei szerint éltünk, amelyeket adott nekünk szolgálói, a próféták által. ¹¹Az egész Izráel megszegte törvényedet, és eltért tőle, nem hallgatott szavadra. Azért szakadt ránk az eskü átka, amely meg van írva Mózesnek, az Isten szolgájának törvényében, mert vétkezünk ellene. ¹²Megtartotta szavát, amellyel fenyegetett minket és bíráinkat, akik bírásokodtak fölöttünk: azt, hogy nagy veszedelmet hoz ránk. Mert nem történt olyan sehol az ég alatt, mint ami Jeruzsálemben történt. ¹³Utolért bennünket mindaz a veszedelem, ami meg van írva Mózes törvényében. Mégsem esedeztünk Istenünkhöz, az ÚRhoz, nem tértünk meg bűneinkből, és nem törődünk igazsággal. ¹⁴Ezért az ÚRnak gondja volt arra, hogy elhozza ránk a veszedelmet. Mert Istenünk, az ÚR, bármit cselekszik is, igaz, csak mi nem hallgattunk szavára. ¹⁵Most azért, Urunk, Istenünk, aki kihoztad népedet Egyiptomból erős kézzel, és olyan nevet szereztél magadnak, amely ma is híres: vétkezünk, bűnbe estünk! ¹⁶Urunk, bár te mindenben igaz vagy, forduljon el lángoló haragod városodtól, Jeruzsálemtől és szent hegyedtől! Mert a mi vétkeink és elődeink bűne miatt gyalázták Jeruzsálemet és népedet mindazok, akik körülöttünk vannak. ¹⁷Hallgasd meg mégis, Istenünk, szolgáló imádságát és könyörgését, és ragyogjon rá orcád elpusztult szentélyedre, önmagadért, ó, URunk! ¹⁸Istenem, fordítsd felém füledet, és hallgass meg! Nyisd ki szemedet, és lásd meg: milyen pusztulás ért bennünket és azt a várost, amelyet a te nevedről neveztek el! Mert nem a magunk igaz tetteiben, hanem a te nagy irgalmadban bízva visszük eléd könyörgéseinket. ¹⁹Uram, hallgass meg! Uram, bocsáss meg! Uram, figyelj ránk, és cselekedj, ne késlekedj! - önmagadért, Istenem, hiszen a te nevedről nevezték el városodat és népedet!

Keresztény Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

A héten meghallgattam az interneten egy keresztény teológus és egy ateista filozófus vitáját, ami kapcsán hosszas üzenetváltás alakult ki több internetező között, s egy idő után a beszélgetés középpontjába az a talán már mindenki által hallott kérdés került, hogy: „Ha van Isten, akkor miért engedi a rosszat a világban?”.

Sokak számára ez a kérdés gyerekes, főleg érvként és ekként is reagálnak rá, ha nekik szegezik. Mások számára komoly lelki dilemma és megint más hívők teológiai meggyőződésből utasítják el.

Azonban valószínűleg, ha a fogság elején tesszük fel ezt a kérdést a Jeruzsálemből kitelepített népnek, akkor egyáltalán nem látnák kicsinyesnek. A lerombolt templomra, a harcokban meghalt rokonokra, vagy csak egyszerűen a teljes létbizonytalanságra gondolva, nyilván való, hogy halkan és hangosan egyaránt szólt a kérdés: Hol van most Isten?. De mielőtt túl gyorsan kezdenénk jó keresztényként kioktatni a leigázott népet, egy pillanatra vessük össze a saját válaszunkat azzal, hogy mi mennyiszor tettük már fel a kérdést, csak úgy nagyon halkan, a legbelső szobánkban: „Istenem miért? Miért történt ez velem?”.

Háromféle módon hangzott el, de a kérdés ugyanaz. Istenem, ha valóban szeretsz, akkor miért történik rossz velem?

Ott van ez a kérdés a megtört népben, mint ahogy ott van ma az ateista és a hívő ember nehézségeket hordozó szívében is. Mert valljuk be, a fájdalmak, a gyötrelmek, a kétségek közepette senki sem keresi az objektív igazságot. Ilyen helyzetben felkiáltunk, panaszkodunk. És, ha jobban megvizsgáljuk, akkor ez a kérdés sem más, mint egy nagyon egyoldalú panasz. Panasz Isten ellen, az embertársak ellen és az egész helyzetem ellen. Mert, ha őszinték vagyunk, akkor ez a kérdés valójában így hangzik: „Istenem, miért történik velem, A JÓ EMBERREL rossz?”.

Ez a panasz, vád, azonban így alapvetően téves pontról indít! Talán előbb-utóbb mind belátjuk ezt, még, ha nem is fogalmazzuk meg. Mert én egyik helyzetben sem vehetem magamra az ártatlan, a hibátlan, a bűnöktől mentes szerepet, aki csak jót tett, de valahogy a világban mégis jelen van, tőle függetlenül a rossz. Nem tehetem, hiszen, ha őszintén megvizsgálom magamat, akkor nem tudom azt mondani, hogy minden jót megtettem és semmi rosszat sem követtem el. Nem vallhatom azt, hogy nincsen bűn bennem!

Ha pedig sikerül hátrahagynom ezt, a hamis büszkeségből fakadó sértettséget, akkor a fájdalmak közepette is eljutok a bűnbánatig. Talán elsöre irreálisan hangzik, hogy mikor épp egy nagyobb lelki, vagy fizikai válság közepén vagyunk, akkor épp a bűnbánatra tudunk rátalálni, pedig egyáltalán nem lehetetlen, vagy legalábbis nem kéne annak lennie!

Gondoljunk csak a Niniveiekre, akik a Jónás által hirdetett végítéletre nem panaszokkal, mentegetőzéssel és vádaskodással feleltek, hanem őszinte bűnbánattal.

A panaszon és vádaskodáson túllépve már tisztul a kép nem csak nekünk, de a fogságba került nép számára is. A bűnbánt és imádság útján újra személyes kapcsolatot találnak az Úrral és elindul Dániel sikertörténete is az udvarban. Sikertörténet, hiszen egyre nyilvánvalóbb győzelmeket aratnak a rosszakarat, a gőg és a pogány vallások felett. Gondoljunk csak a tüzes kemencékre, vagy az oroszlánok vermére. Mintha a nép és Isten újra összhangban lennének, mintha vállat vállnak vetve harcolnának, mintha ideje lenne a gratulációnak és ünneplésnek.

Mit várnánk hát ezen a ponton? Talán leginkább azt, hogy a hazatérést és a mindent helyreállító akaratot kezdik keresni, esetleg, hogy hálaimeit mondanak, hogy Teremtőjük velük van és kitartást, erőt ad nekik, a győzteseknek. Valószínűleg sokan így is tesznek közülük. Dániel azonban nem. Ő bűnbánati imádságba, a Bibliában olvasható egyik leghosszabb imádságba kezd. És, hogy miért? Mert sok bűnük volt a múltban?

Ha ez lenne a mondani valója, akkor még sokkal hosszabbnak kellene lennie ennek az imádságnak.

Dániel úgy kezdi, hogy ebben az imádságban vallást tesz Istenről. Hitvallást arról, hogy milyen az Úr és a következőket mondja el: nagy, félelmetes, hűséges, igaza van, igazságos, irgalmas.

Azonban nem csak Istenről beszél, hanem a népről is. Sorolja bűneiket és a helyzetüket és egy elég világos vallástétel áll össze ebből is. Egy az Úrral, a győztes szerepével ellentétes kép. A nép kicsiből apró lett a szétszakítás okán. Ereje, a kultusz központja, a templom, nincs többé. Hűtlen volt az Úrhoz, az igéjéhez és a prófétákhoz és még most sem tisztultak meg teljesen. A szövetség áldását átokká formálták. Nincs igazsága még most sem, hiszen láthatóan a büszkeség kezd megjelenni bennük, saját felsőbbrendűségük tudata ismét, és magukénak látják az Úr tetteit. És ismerik-e Isten igazságát és irgalmát? Nem, hiszen a saját tetteikben, jó útra térésükben, látják az irgalom okát. Ilyen az ő, sőt gyakran ilyen a mi igazságosságunk is.

Ha jól mennek a dolgok, akkor az Úr munkatársa vagyok, akkor büszkén elsőnek akarok beállni a sorba, hogy kérjem a fizetségemet minden egyes kapacsapásért. Ellenben, ha valami rossz történik, akkor széttárom a kezem és panaszosan kérdezem: „Most hol vagy Istenem?” és már mutogatok is, hogy ki volt hanyag, ki volt szeretetlen, ki volt korrupt, ki lopott, ki hazudott, hogy milyen romlott is ez a világ. De én? Én csak itt állok, szétteszem a kezem tehetetlenül és ártatlanul elszenvedve a sok rosszat. Ebben a sorban mindig utolsónak látjuk magunkat; a legkevésbé bűnösnek.

Ma kezdődik Böjtelő időszaka, Hetvened vasárnap van. A Hetvened elnevezésnek jelképes oka van, utalva ezzel Isten népének hetvenéves fogságára, amit szintén érdemes lenne itt kifejteni, de most inkább a böjtelő történelmi eredetét kapcsolom ide. 430-ban Rómát vandál seregek vették ostrom alá és a helyzet igen elkésérítő volt. Az akkori pápa úgy gondolta, hogy Isten büntetése ez és bár még három hét volt hátra a Húsvétot megelőző negyven napos böjtig, bűnbánati időt, böjti időszakot rendelt el az egész városban. A város életvitele hirtelen felborult és az imádság sokkal nagyobb hangsúlyt kapott már ebben a böjtöt megelőző időszakban is, valamint bűnbánati körmeneteket tartottak. A vandálok nem tudták bevenni a várost és Húsvétra feladták az ostromot. A pápa természetesen elrendelte, a böjt böjtelővel való meghosszabbítását, ami hagyománnyá is vált. És valóban, hagyomány, szokás lett belőle, melyet évről évre megtartottak, de hitben igazán már nem éltek meg. 25 évvel később, mikor Róma ismét a vandálok ostroma alatt volt, talán az elbizakodottság, talán az őszinte hit hiánya, talán egyéb okok miatt, de a várost elfoglalták. Bárhogy is történt pontosan, szépen összecseng ez a történet mai textusunkkal együtt, Hetvened vasárnap fő témájával, gondolatával: az „elbizakodottságból való odaadó istentiszteletre térés”-sel.

Az ember számára pedig ezt a kísértést, az elbizakodottság, az önhittség csapdáját nem lehet eléggé kihangsúlyozni. Nagyon könnyen válik az örömünk önmagunk ünneplésévé, az imádságunk kötelező rutinná, a szeretetünk és odaadásunk fáradt felszínes tettekké, a hitünk pedig hagyománnyá. A hagyomány pedig lehet szép, lehet tiszteletreméltó, de nem élő. A hagyománnyá, szokássá, törvénnyé vált hit halott.

Dániel is érti ezt, imádságában pedig így fogalmaz: „Mert nem a magunk igaz tetteiben, hanem a te nagy irgalmadban bízva visszük eléd könyörgéseinket. Uram, hallgass meg! Uram bocsáss meg! Uram figyelj ránk, és cselekedj, ne késlekedj!”

Ez az élő hit hangja. Isten pedig cselekszik! Élővé tette a halottat, hogy legyen reménységem. Az igazságot, nem az általunk ismert törvény, objektív, elítélő szavával fejezte ki, hanem a szertő kegyelem ígéivel. Szeretete nem csak megnyilvánult a világban, hanem minden nap jelen van. Megújít a bűnbánat útján és megerősít a bűnbocsánat szabadításával.

Mert mind megszabadítottak vagyunk Jézus Krisztusért. Szabadok a hálára, szabadok a dicsőítésre, szabadok a bűnbánatra és szabadok a szeretetre. Szabad vagy az élő hitre, a bizalomra!

Olyan bizalomra, amelyet nem kell érvekké magyarázni, nem szorul számszerűsítésre, ami nem indít álbölcsekedésre, mert az Úr kegyelméről tesz bizonyosságot mindenki számára láthatóan és tapasztalhatóan a világban. Így legyünk Krisztus tanúi, az élő hit jól látható lámpásai a világban! Ámen!